

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasrnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
Főplacz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmér-
sékeltebb árszámítás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Október 6.

A magyar nemzetnek holnap gyásza van, gyászolja azokat a hősokeket, kik a haza szabadságáért vértanú halált szenvedtek, ezelőtt 49 esztendővel.

Életüket a csaták tüzeiben megkímélte a kard éle, a kartács tüze, de nem kegyelmezett nekik a hatalom, s meg kellett nekik halni oly halállal, milyennel csak a gazokat szokás sújtani.

A nemzet le volt verve és a harez, melyet legféltetebb kincsének: szabadságának visszaszerzéséért vívott, nem vezetett az óhajtott eredményre. Elbukott s önállóságának ravatalánál nemcsak a nemzeti geniusz zokogott, hanem a külföldi nemzetek szabadságszerető népei is sírtak megnyílt sírgödörnél.

A világsi fegyverletétellel be lett fejezve a függetlenségi harez, mely az első napokban annyi reménnyel kecségtetett és beállt az a percz, midőn a hazát szeretni bűn és büntetésreméltó volt sokak szemében.

És ugyanakkor, midőn elvesztettünk mindent, még ráadásul egy nagy csapás ért bennünket. Tizenhárom hősnök számára vérpádot faragtak és durva bitófákön hervadtak el a dicsőség virágai. Kegyelemre nem talált egy sem közülök. Nekik meg kellett hallni hősokekhöz nem illő halállal azért, mert életüket a szabadság szent eszméjéért áldozák.

Nem esoda tehát, ha milliók szemében ragyog fel ma a gyászkönyv azon férfiak emlékénel, kik rászolgáltak arra, hogy nevüket gloriával vegye körül a történelem.

Valóban igaz, hogy csak a Gondviselés nagy kegyelme szokta az ily jellemekkel és nagyságokkal megajándékozni a szenvedő nemzetet. Évszázadok sóhajából és könnyeiből teremhet meg csak az a szabadságvágy, mely oly ragyogó példákat nevel, mint a tizenhárom.

És haláluk hosszú időre záróköve lett a szabadságnak. Elnémúltak a nemzet lantosai, nem volt szabad a szó a hazában, a nemzet jobbjai nyirkos börtönökben ültek, ezrek és ezrek váltak földönfutóvá, mert szeretni merték édes anyjukat: a hazát.

Az aradi bakó tizenhárom tábornokon hajtotta végre a halálos ítéletet. Meghaltak s mindannyian, utolsó órájukban is a hazáért imádkozva. Beesületes törekvésekben gazdag életük fonala megszakadt, de a kihullott vérükkel áztatott talajból egy dicső eszme új csirája fakadt.

A székely néprege azt tartja, hogy vérrel kevert vakolattal szétrombolhatatlan várat lehet építeni. Az újabb Magyarország építésénél is szerepelt a vér, a tizenhárom vére és nem esalódunk, ha azt tartjuk, hogy ez záloga lett szilárdságának.

A hősokek meghaltak, de emléküik nem lett elfeledve, mert a hazafiúi kegyelet felkeresi évenként a nyugvókat és szent érzések közt térdel lélekben azok sírjára, kik egy nemzet boldogításán fáradozva, küzdöttek a szabadságért. Itt merít lelkesedést a jövőre s nyugvó poraik felett tanulja meg a hazát szeretni, érte élni s ha kell meghalni.

Igen! tanuljunk tőlük hazaszeretetet és gyakoroljuk azt tettekben. Ne csak ajkainkon legyen az, hanem zománcozza be ez fényével egész életünk munkásságát.

A tizenhárom legyen ebbe a ragyogó példa; s hallhatatlanságuk legyen beégetve szívünkbe. Ők nem haltak meg, mert a költő szerint:

Az ígét, melyért éltet áldozának,
Szívébe írták az egész hazának,
Utódtól fogja a hí utód tanulni,
Hogyan kell élni s hogy lehet meghalni.

Legyen a megdicsőültek álma esöndes, sírjuk pedig legyen a hazaszeretet temploma, hova járjon el ezentúl is a nemzet imádkozni és honszerelmet tanulni.

Ami bennük emberi volt, annak el kellett enyészni, de az az erő, melylyel a dicsőség napjaiban egy nemzetet vezettek, azok a nagy lelkek, melyek a zivataros napokban esodákat teremtettek... nem haltak meg, mert egyesültek a nemzet lelkével és ott élni fognak örökké.

Dicsőségesen megfutott életpályájuk után legyen nekik könnyű a haza szent földje. Az a szent föld, mely azokat a kihült szíveket takarja, melyeknek minden dobbanása egy imádság volt a haza boldogságáért.

Nyugodjanak békében!

Koncz Ákos.

Simonffy Imre.

Debreczen, október 5.

R. Ennek a hónapnak tizenkettedik napján oly ünnep készül Debreczen szabad királyi városában, amilyen még nem volt sehol az országban. Egy ünnep lesz ez, mely magasztos és lélekemelő, hogy beledobban a szívünk, ha rá gondolunk. Lelkesedés fog el, öröm és büszkeség, mámor, mely dicsőséges. Ünnepelni fogjuk Simonffy Imrét, legelső emberét, jeles vezérét a legmagyarabb és legnagyobb városnak. Első emberét Debreczennek ünnepeljük, s ünnepeljük vele együtt Debreczent is, mert annak a férfinak élete, ki előtt szeretetteljes tisztelettel fog néhány nap mu'va meghajolni virága-szine, apraja és nagyja ősi városunknak, annak a férfinak élete úgy egybe van forrva Debreczen fejlődésével, Debreczen virágzó haladásával, hogy az attól elválaszthatatlan.

Kettős lesz ez ünnep, kétszeresen nagy-szerű, kétszeresen megindító. Ünnepelni fogjuk ősi városunkat, s vele együttesen azt a vezér, ki husz nehéz esztendőn viselte e város, az *Urbs* minden gondját, intézte ügyeit a legnagyobb lelkiismerettel, és azzal a dobogó, szerető meleg szívvel, féltékenyen, melylyel csak debreczeni ember szeretheti az ő kisebbik hazáját: a nagy Debreczent. Debreczen nagy volt már akkor is, midőn Simonffy Imre állott az élére. Erdem lett volna már az is, ha Debreczent csak abban a nemes és mindig imponáló méltóságos nagyságában tartotta volna meg csorba nélkül husz hosszú esztendőn, mely hosszú idő alatt ezer és ezer baj és váratlan csapás nehezdedik egy város felé. Az ő vezér biztos kézzel, vas karral, erélylyel, legtöbbször szelidséggel háritotta félre Debreczen fölül a bajokat. Elvonultak a nehéz sötét fellegek, emultak a bajok s dicsőségesen ragyog a fényes nap Debreczen czimerében, melynek tisztaságát, fényét, husz hosszú esztendőn át őrizte meg a legnagyobb lelkiismeretességgel az ősz polgármester.

S a város haladt!

Haladt mint egyetlen város sem Magyarországon. Midőn megszépült, nem vetkezett ki ősi formájából, ősi erényeiből, ősi becsületességéből. Paloták emelkedtek, utcák és terek épültek egymásután, de a jelleg, mint glória a nemesfők homlokáról, letörülhetlen

maradt. Ott ragyog Debreczen város képén mindig a letűnt századok dics-fénye, az a dicsfény, melyből a hazaszeretet tüze lángol ki a leglelkesebb nemzeti érzülettel párosulva.

Debreczenben a levegőben van benne a hazaszeretet. Velük születik az emberekkel; a hazát szeretni tanulják mindenütt az ősi város mozgalmas életében. Így volt ez régen mindig, így maradt az alatt az évek alatt is, mikor Simonffy Imre állott a város élén, s az ő gondoskodó keze alatt fejlődött, haladt Debreczen.

Napok választanak el még az ünneptől, most irunk róla azért, hogy ismerjék meg más vidéken is, kit fognak Debreczenben ünnepelni egy hét múlva, ki az a Simonffy Imre, kinek ünnepléséhez csatlakoznak Bocskay városai, a hajdu városok, kikre mindég kisugárzott a fény és melegség a legnagyobb hajduvárosból: az ő Debreczenből.

Midőn Simonffy Imrét fogjuk ünnepelni, nem csak a polgármestert jubiláljuk benne, hanem a hivatalnokot is, ki félszáz éven át szolgálta a közpályán hazáját. Értjük ezt a félszáz évet úgy, hogy hazafiságot sohasem áldozta fel a hivatalnak, hazafi volt akkor is, mint ősi családja, mely száza év óta visz vezérszerepet e városban, a magyar *Urbs*-ban.

Régi a vér, régi a család. Mindig tisztelet és szeretet környeste a Simonffy név viselőit. Nagyatya főbírája volt Debreczen városának, s midőn unokáját ünnepeljük: az ősz polgármestert, megaranyzza az októberi napsugár a nagytemplom szelvitörliján az *S. S.* betűket; névkezdőbetűit a híres főbírónak, ki ép oly híven szolgálta a szülővárost, mint tette azt husz hosszú esztendőn át Simonffy Imre.

Simonffy Imre nem csak a közpályán tett eieget kötelességének. A szabadságharc kitörése ott találta őt a többi hazafiak között, elsőik között. A debreczeni önkéntesek, — a vörös pántlikások, — kapitánya volt; karddal kezében küzdötte végig az élethál harcot, harczolt, ott küzdött Temesvárnál Aradnál, — de elbukott a szent ügy s bujdosnia kellett.

A Simonffyak nevével mind össze van forrva Debreczen városa története az utolsó száz esztendőben, akképpen van egybeforva a *debreczeni református egyház történetével is.*

A vallás nagy szerepet játszott az ő életükben. Hithű nevük minden viselője, vallás-tisztelő, fáradhatatlan az egyházért. Valamint nagyatyjának, Simonffy Sámuel főbíró-nak az oroszlánc rész jutott ősi kollégiumunknak a nagy tűzvész után való újraépítésében, úgy unokájának jutott a vezérszerep a kollégium szellemi renoválásának véghezvitelénél. A nyolczvanadiki alkotmányozó egyházi zsinatban részt vett ő is és küzdött vallása mellett híven, lankadatlanul, s azóta is ott szerepel minden nagyobb egyházi mozgalomnál.

Napok választanak el csak attól a nagy ünneptől, mely ritkítja párját Debreczen, s a többi magyar város történetében, — midőn egyszerre ünnepeljük meg a város ősz vezérét, a buzgó hivatalnokot, a hazáját lángoló szeretettel harczoló bajnokot, — midőn ünneplünk egy ősi várost, a legmagyarabb várost, a haladó, fejlődő Debreczent, — s egy nevet, mely névnek viselői egész történelmet csináltak a város életében, — hiszük, hogy az ünnep méltó lesz mind a háromhoz.

Debreczen festménye.

Debreczen, október 5.

Z. Mit festessem meg Debreczen város közönsége a milleniumra? Ez a kérdés még mindig eldöntetlen. Pedig ha nem is épen a tizenkettedik órában vagyunk, ez a dolog már annyira körmünkre égett, hogy valóban aggódunk amiatt, ha vajon találunk-e olyan festőművészt, aki vállalkoznék egy műbecsrel bíró történelmi kép megfestésére, amelynél a művészi inspiráczió kivül hossza és alapos tanulmány szükségessége a korról, melyből a tárgy vagy esemény merítve lesz, az emberekéről, akik szerepeltek, az uralkodó eszméről, melyek a szereplők lelkét áthatották, cselekedeteiket irányították.

Ismételjük, hogy okunk van ma már félni, hogy elkéstem a történelmi festmény megrendelésével. Pedig ha van törvényhatóság, különösen, ha van város a magyar földön, melytől a közvélemény joggal elvárhatja, hogy kiválasszon multjából egy darabot és azt megfestve beállítsa abba a tarka mozaikba, mely a világ előtt képekben, régiségekben és a városligeti tó szigetén emelkedő

T Á R C Z A.

Ok t ó b e r.

— A Debreczeni Ellenor eredeti tárczája. —

— Irta: KRUDY GYULA. —

Ma este hosszan beszélgettünk a kávéházban a fiukkal, a nagy gömbölyű asztal mellett a sarokban. — Odakünn eső verte a makadámot, az ég ólomszürkén borult a város felé, az ereszekről pedig gyors tempóban ömlött lefelé a víz, — hát kesernyész, októberies hangulatban voltunk valamennyien.

A véu fiuk rumot ittak, mi fiatalok pedig csak szelid konyakot és beszélgettünk mindenféléről, miközben a cigaretták való-ságos önmegvetéssel semmisültek meg: fogytak nagyon,

Az öreg ráspolyizú hangon kezdett beszélni, közbe köhögött gyakran és szidta az időt, meg a szerkesztőket, ahogy szokás.

Barátom, én becsukatnálak benneteket; valamennyit. Vagy legalább is eltitánálak a tollforgatástól, mert nem való az nektek, lelkem. Nem, nem!...

A többi öreg bólongatott erre a beszédre, mi pedig hallgattunk és azon gondolkodtunk, hogy miként lehetne beleállítani az öreget egy tárcza keretébe, hogy kidombo-

rodnék minden egyéni saját-sága, hogy valamiképpen különböznék azoktól a sablon-alkoktól, kik kopottak és szürkék és véu verbekeknek nevezik őket a kartársak.

De az öreg nem ilyen genreből való.

Ő okos nagyon és nem hagyja magát befenni, sohasem. Bennünket szid, kik impressionisták vagyunk és boldognak érzi magát s sugárzik az arca, ha „a mi nestorunknak mutatjuk idegen embereknek, mert hát első inas éveinket valamennyit mellette loptuk el, pontos jegyzeteket vezetve a napilapok újdonsági rovataiból, a családi drámákról és egyéb érdekesítő dolgokról, melyekből ő kegyes volt kiszemelni rendes heti tárczája tárgyát...

De ez már régen volt.

Homályos el-eltűnedező emlékei maradtak meg csak azoknak a csendes estéknek, mikor egy szük, odvas lyukban rovogattuk hangulatos cikkeinket a zajos izgalmas és telephonos szerkesztőségi életről, miközben gyaláztuk a petróleumot, mert büzös és füstöl az asztalon és hosszú élesre fent ollóval hadonásztunk az esti lapok körül. Az öreg egy külön asztalnál ült. Rendesen a kék czeruzáját faragta vagy szomorú arczczal irogatta kék léniás papirosokra az adóságait, közbe mormogott.

— Fiam, nem nekünk való ez! Én már öreg vagyok és csak megélek majd valahogy de ti pintyökéim még fiatalok vagytok és mehettek másfelé. Bizony jobban tettem volna én is, ha zsákhordónak állok be a Dunaparra mikor kezdtem... De a szerkesztőm volt az oka, Tanuljátok meg kölykök, hogy mindig mindennek a szerkesztők az okai.

Jött azonban ekkor a szerkesztő kiadó, egy kis sovány biczegő emberke, hát elhallgatott az öreg és egy hangulatos cikket kezdett írni az olajpogácsáról.

Mindég az olajpogácsáról írt. Reggelenként már ott csavargott „Hungária“ körü a börszénél.

— Nos, Klein, hause, vagy baise?

Ezek iránt érdeklődött, leginkább a rimamurányi község részvények iránt viseltetett nagy aggodalommal. Volt ugyanis neki egy 135 kilogrammos nagy bácsija, akinek a fele vagyona rimamurányiban volt és már a hatvan felé járt.

Ez a nagybácsi volt az egész szerkesztőség reménysége.

Ha jött a metteur ugy éjjel felé és jelentette, hogy felesleges fáradság már többet írni, mert a honapi lapba már ugy sem fér bele, ha a fejét is levágják, akkor

tündéri ép-jában tárul világ elé, toz'k.

Jelen Debreczen nézve, ha Szegele, me Szegele, neimi fes-

Jól téségyvetésén láta arra mely épen meg költs multjából megsürget megbizott

Siess fel tudjuk tendőt; — (ha hely a kimeg lamelyik

De m jain is vo tárgy aj szólott.

Még jelenkorbo meritessé

Vann ecsetjére nek megf dön Ő Fe togatta h tak a lap az igazán magyar tr kus halálá jökedvüne lyunkat.

Hálá akár a ki jában, le esztó le ezernyi al övezte.

De e nyolja is napnak ün olyan je Szegedre látogatás,

aztán leté szóttuk to

Az ő reudezni, valamelyik ványos, b a francia rossal

Bolon miről besz értetni, h örökségt, gélyzó pé ilyenekre a szivarj

— A nem fogto a feketek

A bö az időjárá baise és hogy még rányain, 142-re fe

Ma e házban. A hallgatott valami re

tündéri épületek csodálatosan szép csoportjában tárul az ezredéves kiállítás bámoló világ elé, úgy — Debreczen ezek közé tartozik.

Jelene és múltja egyformán kötelezik Debreczont. Valóban szégyen volna rá nézve, ha elmaradnánk abból a diszes társaságból, melyben Nagyvárad egy 12 ezer, Szeged pedig egy 20 ezer forintos történelmi festményrel foglal előkelő helyet.

Jól tette a tanács, midőn a város költségvetésének tárgyalását alkalmasnak találta arra nézve, hogy a közgyűlés által, mely épen egy esztendővel ezelőtt szavazta meg költségeit a város eseményekben gazdag múltjából merítendő tárgyu képnek, — megsűrgesse a kép tárgya kiválasztásával megbízott küldöttséget.

Siessen tehát az a küldöttség, — hogy fel tudjuk használni a még hátralévő félesztendőt; — siessünk, míg kapunk művészt (ha helybeli lesz, annál örvendetesebb), a ki megfesse Debreczen történelmének valamelyik fontos avagy érdekes mozzanatát.

De melyik legyen az? Lapunk hasábjain is volt már vitatva ez a kérdés. Annyi tárgy ajánlatot, a hány ember hozzá szólt.

Még arra sincs egyező vélemény: a jelenkorból vagy a város régi történetéből meríttessék-e a kép tárgya.

Vannak, a kik azt a csakugyan festő esztétére méltó szeptember 12-dikét szeretnék megfestetni valamelyik jelenetében, midőn Ő Felső Ferenz József király meghalt a hű Debreczenét. Elragadtatással írtak a lapok erről a királylátogatástól, erről az igazán fejedelmi fogadtatásról, midőn a magyar trón reményteljes örökösének tragikus halála után először látták vidáman, jókedvűnek egyetlen fiát gyászoló királyunkat.

Hálás és könnyű thema lehet festőnek akár a király üdvözlése a városháza kapujában, — akár az az örömkönyeket fakasztó lelkesedés, mely a királyt huszazernyi alattvalója részéről nagyérdői sétáján övezte.

De ez a látogatás, bármennyire méltányolja is lojalitásunk annak a felejthetetlen napnak ünnepi fenségesebb jellegét, nem bír olyan jelentőséggel Debreczenre nézve, mint Szegedre nézve az árvíz után tett királylátogatás, melynél Ő Felső a hullámokba

dőlt várost feltámasztó varázs szavakat mondotta.

Szegedet illetőleg korszakalkotó esemény volt az; méltóbb tárgyat annál Szeged alig örökíthetett volna meg vásznon.

Mások annak a szoros, elválhatatlan kapcsolatnak kifejezését óhajtják látni a tervezett történelmi képen, amelybe Debreczen negyedik század év óta a reformációval, illetőleg a protestánszizmussal jutott. — Tény, hogy Debreczen jellegét, fejlődésének irányát, a 16. század óta a reformáció adta meg s a nemzet történetében, különösen a kulturális és fejlődés terén azóta foglalja el a neki jutott kiváló szerepet.

Egy kép tehát, mely például a város népének a helyét hitvallásra áttérését ábrázolná, csakugyan epochalis eseményt fejezne ki. Avagy a nemzet alkotmányos életében is forduló pontot jelző esemény, a patens merész visszautasítása, mely ezelőtt 35 évvel a városházával szemben emelkedő kistemplomban játszódott le.

Géresi Kálmán a kollegium tudós tanára pedig azt a jelenetet ajánlotta megfestetni, midőn az erdélyi hadakkal kijövő Apafi Mihály fejedelmet és kíséretét a senatus, a kollegiumi diákság, a czéhek és a lakosság jelenlétében a kollegium igazgató professor a üdvözi a főiskolában.

E kép alkalmas volna feltűntetésére annak a jó viszonynak, melyben Debreczen másfél századon keresztül a nemzeti fejedelmekkel állott. Ezenkívül a tárgy művészi effektus előidézésére is számíthat.

Ámde mindezekre azt mondhatják némelyek, hogy felekezeti jelegűek s bármelyik festménynek elkészítése inkább illik az egyházhoz, mint a most már felekezeten kívül álló városhoz.

De ugyan okvetlenül fényt, ragyogást, dicsőséget kell-e hirdetni annak a történelmi képnek? Hát e város mindig csak örömben és jólétben uszott-e?

Hiszen a város czimerében is a küdelmek és szenvedések allegoriáját rajzolta le találó szimbólumokkal az ösmeretlen heraldikus.

Ott van a türelem bibliai jelképe, a bárány, a szenvedések keresztjével, pusztá közepében, viharokban magasra nőtt pálmafa tövében. S lángokban fűdő sas reménykedve, bízva tekint a fölkelő nap felé.

Török, tatár, labancz, kurucz, számta-

lanszor kirabolta, feldulta ezt a mezőn épült kerítetlen várost, melynek egyetlen erőssége polgárainak karja, egyetlen sánca, előljáróinak diplomatikus bölcsesége volt. Tűz hány-szor hamuvá égette ház sorait?

Miért ne festetné meg a város szenvedéseket, a pusztulást? Azokból a futásokból a „kibontakozások”-ból valamelyiket, melyeket rabló ráczhadak, serezőlő német csapatok elől menekülve, Rákóczi Ferencz fejedelem parancsára csekedett meg több ízben a szerencsétlen város népe.

A festő számos történelmi alakot festhetne meg az előtérben a szabadságharc ösmert vezérei és a város előljárói közül. Hatásos csoportot képezhetne a bujdosásra kényszerített menekülő nép. — Mig a háttérben már feltűnnek az ellenség portyázó lovasai, kik felgyújtják a szerencsétlen város szélső házait.

Hadd lássa a jelenkor, a mai nemzedék: miket szenvedett Debreczen! Hadd tudja igazán méltányolni azt a fejlődést, a haladásnak elért magas fokát, mely felé ma fényesen ragyog a nap.

És ha ez a thema sem tetszik, — ám akkor festessük meg az 1715-iki országgyűlést, mely Debreczen szabad királyi város rangját törvénybe ígtatta. Festessük meg Debreczennek ott szónokoló követeivel.

Ez már csakugyan új korszakot nyitó esemény volt.

Városi és megyei hírek.

* Az anyakönyvvezető hivatal. Czikkeink helyességét, melyeket a debreczeni anyakönyvvezető hivatal munkája és szervezése tárgyában már a nyáron és tegnapelőtt írtunk, teljesen igazolták az első napokon szerzett tapasztalatok. — Bebizonyosodott, hogy az állami anyakönyvvezetés egész embereket és külföldi hivatalt igényel. — Magok az anyakönyvvezetéssel megbízott városi tisztviselők kérelmezik azt mai beadványukban a közgazgatási bizottságtól, amit mi már régen sürgettünk. Ime az előterjesztés, melyet Vecsey Imre tanácsnok, anyakönyvvezető, Simonffy Imre polgármesterhez nyújtott a tegnapi napon be:

Tisztelettel sürgősen jelentem, Nagysá-

asztán letéve a tollat, hátradőlve székeinken szőttük fontuk a jövő rózsaszínű álmait.

Az öreg mindenáron vasgyárat akart berendezni, legfőképpen azért, hogy ha esetleg valamelyikünk rátévedne a drámairás ingoványos, bizonytalan talajára, hát letézhessen a francia Ohnet-t egy magyar Vasgyárossal . . .

Bolond volt az öreg valósággal, a ilyenről beszélgettünk. Nem lehetett vele megértetni, hogy okosabb helyre nem tehetné az örökségét, mintha egy „Fiatalkorát segélyező pénzügyintézetet állítna fel, Ő azonban ilyenekre csak morgott és bosszankodva rágta a szivarját:

— Az én verejtékes keresményemen nem fogtok lumpolni, meg tuczatszámra inni a feketeket. . . Nem, azon!!

A börzén ezenközben gyakorta változott az időjárás; feles számmal volt hause, meg bause és a nagybácsi is tudatta egy napon, hogy még nem szándékozik tudadni rima-murányain, mert batorkodott testsúlyát 135-ről 142-re felemelni . . .

Ma este is erről beszélgettünk a kávéházban. Az öreg azonban nem sokat szólt, hallgatott és elmélázott gyakorta és bizonyára valami rendkívüli hatás alatt bizalmas jellegű

konferenciát tartott Sándorral, arra nézve, hogy vajjon hány rummal tartozik ő már.

Sándor a fejét csóválta és mélabuval mondta:

— Szegény nagybácsi! . . . Méltóztassék elhinni, hogy bennem mindig igaz tisztelőjét találta ő! Ötvenedik rummal, azaz öt forint hetven krajczárral kegyeskedett nagyságod nálunk adós maradni . . . Igazán nagyon tisztetem a kedves nagybácsit! . . .

Az öreg figyelmesen hallgatta Sándort, aztán megmondta, hogy a nagybácsi még bírja a rimamurányiakat és sajnálkozására tehát meg nincs ok, hanem lekötelezettjévé teszi őt Sándor, ha a mai öt rumot is beszámítja és majd „benéz” valamelyik nap a kávéházba.

Aztán felszedelőzködünk, mentünk haza. Az öreg eljött velem az utcáig.

Hideg őszi szél sivitott végig az utcán, hát az öreg közelebb simult mellém:

Te, fiu, én valami kolosszális ostobaságot készülök elkövetni! — Megházasodom!

Megálltunk.

Felettünk egy gázáng égett. pislogva küzdve az széllel, Az öregre néztem. Hosszan figyelmesen. Aztán szidni kezdtem a rumot, melybe mindentféle rosszat belekevernek és di-

csértem a jó puha ágyat, hol most nagyon jól lehet pihenni. . . Ugy-e, öreg?

Az öreg azonban csendesen, szinte szomoruan mosolygott.

— Megfogyok házasodni, édes barátom és ne becsmérelj előttem a testőr rumját, mert Sándor nekem a minap este tizenhatszert meg esküdött, hogy galád rágalom minden, ami az ő üzletük ellen irányul. És ne beszélj nekem pihenésről, eleget pihentem én már, Boszniában a köveken, otthon meg a városomban babérokon, a mivel még te nem dicsekedhetsz, fiam, Hogy meg fogok házasodni, az megváltozhatatlan tény és azért nem mondtam este ezt annak, az ostoba kompániának, mert a veres fejű mindjárt röhögött volna és esküt tett volna, hogy ilyen jó viccet még sohasem hallott. Hát csak nekem akarom megmondani, mert te lész a vőfélem. . .

Elhallgattunk. Az eső hullani kezdett és összebb szorultunk kabátjainkban. Nagy szünet mulva kezdtem:

— Kicsoda?

— Tudod, Elza, a kis trafikos leány. . .

Hallgatagon kocogtunk tovább. Az öreg szomorú volt és restelte egy kissé magát előttem.

godnak, mint közvetlen anyakönyvi felügyelőnek, hogy ezen jelentésem alapján a holnapi közigazgatási bizottsági ülésen méltóztassék előterjesztést tenni arra nézve, hogy

I-ször a hivatalos órák az anyakönyvvezetői hivatalnál megváltoztassanak;

II-ször, hogy különálló anyakönyvi hivatal állítsassék fel, némely csekély de megfelelő személyzettel.

A legközelebb elmúlt három nap alatt bebizonyult az, hogy az anyakönyvvezetői hivatal ez idő szerinti személyzete nem a megállapított hivatalos órák, sőt a rendes napi órák alatt sem volt képes teendőit elvégezni. A személyzet kevés, nem győzi a munkát; nem, mintha tulsok volna a bejelentések száma, de mert minden egyes bejelentés elintézése fölötté sok időbe kerül; sőt meg is állapítható már az, hogy egy bejegyzés teljes egy órát vesz igénybe, úgy hogy a mai hivatalos órák megállapítása melet naponta rendszerint egy bejegyzés volna eszközölhető; pedig már eddig is volt nap, mikor 22 születési bejegyzés történt, — de a mellett 4—5 elutasított.

Az utasítás igen pontos, aprólékos és hosszadalmas munkát követel, úgy annyira hogy a mostani ezenélzettel éjjeli munkával lehetne csak a teendőket pontosan teljesíteni.

A munka felosztás elvét sem lehet érvényre juttatni, mert csak egy az anyakönyv, a születésekre halálozásokra és házasság-kötésekre.

A mostani személyzet egész napi szakadatlan munka mellett sem képes elvégezni a teendőket késő estig: a midőn testileg, szellemileg kifáradva kimerülve távozik el azzal a tudattal, hogy csak fél munkát végzeh-tett így is.

Gyökeres orvoslásra van itt szükség, anyival inkább, mert a mostani anyakönyvvezetőknek egy percnyi idejük sincs arra, még csak gondolni sem, hogy egyéb közigazgatási ügyeket, a melyek naponta épen úgy érkeznek hozzájuk, mint azelőtt, elvégezhesék.

Tisztelettel kérem Nagyságodat, a hivatalos időnek, hétköznap egész napra, vagyis reggel 9—12 s délután 3—6 óráig leendő kiterjesztéséről mielőbbi gondoskodásra s egy önálló anyakönyvi hivatalnak mielőbbi rendezésére; mert én nem vállalhatok felelősséget, most még elhárítható azon zavarokról, melyek ezen új intézményt működésében megfogják támadni.

Végül megemlíteni kívánom, hogy a mostani hivatalos helyiség felette szűk és az ügymenetnek nagy hátrányára szolgál.

Ime az anyakönyvvezető hivatal a személyzet kicsinységét, a hivatalos órák kevés számát és a helyiség szűk voltát panaszoja s ezen kardinális bajok ellen kér sürgős orvoslást.

De a gyökeres reform nem lehet többé egyedül a város feladata. — Elég állami kötelesség költségei nehezdednek már úgy is Debreczen város házipéptárára. Bármennyire lelkesedjünk is az egyházpolitikai törvényekért és bármennyire méltányoljuk is azok fontosságát az állami, az egységes nemzeti érdekek szempontjából, — nem kívánhatja az állam tőlünk, hogy ezen kiválólag állami feladatok terheit is a város viselje. — Az állami anyakönyvvezetés költségeihez járuljon hozzá az állam is, ha nem lesz esetleg kivihető az, hogy maga a kormány szervezzen ilyen hivatalt nálunk, a mint tette Pozsonyban. Ez annyival inkább méltányos kívánság, mert előbb-utóbb nem csak önálló anyakönyvvezető hivatalra lesz szükség, hanem annak a hivatalnak ketté osztására, két kerületi hivatal szervezésére is.

* A vizvezeték előmunkálatait — mint már írtuk — a kiküldött bizottság a Zelle-

rin-féle gyárra javasolja bizatni. A Kossuth Ferencz vezérigazgatósága alatt álló Hunnia (Tarnóczy-féle) gépgyár a Debreczeni Ellenőrből értesült ezen javaslatról s ennek indokairól. Az említett gyár különösnek találja, hogy legolcsóbb feltételei dacára nem öt ajánlják a kiküldöttek, kiknek azon megokolásával szemben, hogy a Hunnia ilyen munkálatot még nem végzett, különösen Kossuth Ferencz általánosán elismert szaktekinetlyére és az általa Szegeden furrott vizvezetési ártézi kutra hivatkozik. A tanács ugyan még nem határozott a bizottság véleménye felett, a Hunnia mégis a közgyűlés elé vitetni kéri mai levelét.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Köziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a Keresk akadémia palotájában.

Zeneestély a „Bika“ kávéházban: hétfőn Magyar testvérek, szerdán Rácz Károly. Az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasótér a kollégiumban, nyitva au hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 óráig.

Muzéum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden a kikészítő csoport, Szerdán a és pénteken a haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órákor.

Okt. 5 és 6. szombat és vasárnap sertés, illetve lóvásár.

— Mellékletünk. A Debreczeni Ellenőr ma tizenhat oldalon jelenik meg; az érdekes és tartalomdus fölapon kívül nyolcz oldalas mellékletet csatoltunk a laphoz. A melléklet tartalma leginkább szépírodalmi.

— Személyi hir. Gróf Degenfele József főispán megyei birtokáról városunkba érkezett. Wolaffka Nándor dr. püspök és plébános Radnára utazott.

— Az aradi vértanúk emléke. A debreczeni 48-as honvédek elnökétől a következő meleghangú értesítést vettük: Helnap, azaz október 6-án lesz negyvenhat esztendeje annak, hogy a tizenhárom tábornokon végrehajtották halálos ítéletet.

Azóta hosszú idő telt el, de az ő emléket nem mossa el a feledés s valamint minden évben, úgy az idén is lerojjuk a kegyelet adóját az az elhunytak iránt.

Folyó hó 6-án d. e. 10 órákor az ev. ref. templomban Ferenczy Imre fog beszédet intézni az agg honvédekhez, míg a kath. templomban, mivel október 6-án gyászstenni-

tisztelet a vasárnap miatt nem tartható f. hó 7-én délelőtt 9 órákor lesz a szent mise melyre a debreczeni 48-as honvédeket és a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Az 1848—49-iki honvédegyelet elnöksége.

— A polgármester jubileuma. Tegnap délután véglegesen megállapították Simonffy Imre polgármester jubileumának sorrendjét. Igazán nagyszabású és lelkes ünnepély előtt állunk, minőnek rendezésére csakis a szeretet, a polgár erényeknek megbecsülése és elismerése képes. A száztagu rendezőség csak nem teljes számmal együtt volt tegnap Márk Endre meghívására a jogász- és tisztviselői körben. Márk Endre nagy meglepéssel tehetett jelentést az előkészületek örvendtes mozzanatairól. Az ünnepélyen részt vesz — azt lehet mondani — Debreczen összes társadalmá, annak minden rétege. — A program széles mederben mozog, hogy lehetőleg mindenki kifejezést adhasson a polgármester iránt érzett szerető tiszteletének. A jubileum október 12-én d. e. 10 órákor redkivüli disz közgyűléssel kezdődik a nagyteremben, ahol a törvényhatósági bizottságon és a városi tisztikaron kívül a helyszűke miatt csak mintegy százan jelenhetnek meg. A disz közgyűlésen gróf Degenfeld József főispán elnököl, az ünnepelt polgármestert a törvényhatósági bizottság nevében Joó István a tiszántuli ev. ref. egyházkerület középiskolai felügyelője, a városi tisztikar részéről Vértessy István főjegyző, a közönség képviselőiben pedig Márk Endre ügyvéd fogja üdvözölni, ugyanezen urak adják át a tisztikar és a polgárság emléktárgyait az ünnepeltnek. Közgyűlés után 11 órákor a tisztelgő küldöttségeket fogadja polgármesterünk hivatali helyiségében. — A küldöttségek sorába már számos hatóság, testület és egyesület jelentkezett. — Pár napig a rendezőség még elfogad jelentkezéseket. A küldöttségek elrendelésével bizottság alakult Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt Este 6 órákor a kollégium udvarán lámpionos menet gyülekezik, mi-lyenhez hasonló még nem látott Debreczen A tanuló ifjuság 400, az iparos ifjak önképző egyesülete 150, összesen tehát 550 lamionnal vonul a városháza elé, hogy üdvözölje szeretet polgármesterünket. A menet élén két joghallgató gyönyörű, óriási trausperantet visz; míg a katoua zenekar magyar nótákat játszik. — A rendet 190 önkéntes tüzoltó fogja fenntartani. — A városháza előtt Soltész Elemér hittan hallgató intéz beszédet a polgármesterhez, aki arra valószínűleg válaszolni fog. Este 8 órákor következik az ünnepély harmadik része: a bankett a Bika szálloda disztermében. Egy teríték ára két forint lesz. — Szent-Királyi-Tivadnr kirakatában ma délután egy oxidalt ezüstből vert művészi kivitelű hatalmas tintatartó volt látható, melyet a polgárság egyik ajándékképpen fognak átadni a jubilánsnak. Ez az ötös mű szintén barnk stilü, mint a tisztikar bilikoma. Több allegorikus alak disziti. Közepén szárnyas nemtő palma-ágot és babérkoszo ut tart — Két oldalán a kereskedelem és ipar valamint a földmívelést szimbolizáló alakok láthatók. — Középső részén amoret tart koszorut, míg ismét más alakok pajzsokhoz támaszkodnak, melyekre a város

és a Simonffy

Középen ez a

SI

királyi

Debreczen

hu

— Isten

azaz vasárnap

egyikébeu, t

hittanhangga

kivéve a

Ferenczy Imre

honvédekhez

bán 9 órák

Molnár Kálmán

Béla misézik

a keresztény

tosságot M

Az ágost. h

Lajos lelkész

— Egy

lassin Otokár

tegnap regg

kereszt körh

viselte az i

meg kellett

Halála őszin

nál, kik a s

ifjut ismerté

— Lát

Széchenyi-ut

voltak tanu

rencziák me

pár és Kass

gyobb hullá

az ütlegek

Kassai ura

hogy kettő

Vég ököllel,

kezett a ke

matlanná te

ben a legyő

rendőrök, a

lelhütése vé

— A M

szép fürdő

a nyilvános

olykor fogl

megérdemi

létesült be

nak, Sziks

hatjan áldo

óta zárva v

tálya, mely

magymérvü

már készen

férfiak szá

átadatik a

tekinteni a

s ezennel f

közönség fi

szépet igye

mindjárt el

üvegtetőzet

bája pomp

— a melé

szobák új

hatlan fi

vagy egé

valóban me

ha majd v

megtelnek

ják az élte

tos lehet b

pompásul k

csinjára né

pestieket is

birná kiáll

zük elismer

A fentebbi

tálya kése

átalakításá

tól kezdve

fürdőző k

része pedig

elkészülésé

és a Simonffy-család czimere van vésvé. — Középen ez az ajánlás olvasható:

SIMONFFY IMRE

királyi tanácsos polgármester urnak
Debreczen szabad királyi város közönsége
husz éves polgármestersége
és félszázados
közszolgálat
emlékére

1895
október.

— **Istenítételek sorrendje.** Holnap azaz vasárnap az ev. ref. templomok mind-egyikében, tekintettel az országos vásárra hittanhallgatók végezik az istenítételeket, kivéve a Kossuth-utcai templomot, hol Ferenczy Imre püspöki káplán fog a 48-as honvédekhez szólani. A r. kath. templomban 9 óraker a sz. misét és sz. beszédet Molnár Kálmán tartja. 11 óraker Pálffy Béla misézik; 1/2 óraker Kovács Márk tartja a keresztény tanítást, míg a rózsafüzér ájtatosságot Molnár Kálmán fogja vezetni. — Az ágost. hitv. ev. templomban Materny Lajos lelkész fungál.

— **Egy fővárosi kollegánk halála.** Milassin Ottokár ujságró a Nemzet dolgozóitarsa tegnap reggel meghalt a budapesti vöröskereszt kórházában Gyöngeszervezetét megviselte az ideg gyöngítő éjjeli munka és neki meg kellett halni fiatalon 23 éves korában. Halála őszinte fájdalmat keltett mindazoknál, kik a szép tehetségű rokonszenves arcu ifjút ismerték.

— **Látványosság.** Tegnap délután a Széchenyi-utca elején épületes jelenetnek voltak tanúi az arra járók. Elvi differenciák merültek fel ugyanis a Vég házaspár és Kassai Mihály között. E folyton nagyobb hullámokat vető szőviharból lassankint az ütlegek valóságos fergetege támadt és Kassai uramnak tapasztalnia kellett azt, hogy kettő ellenében küzdeni képtelenség. Vég ököllel, életpárja pedig körmeivel igyekezett a kelepchébe került ellenfelet ártalmatlanná tenni, a mi sikerült is, a mennyiben a legyőzöttet vértől elborítva találták a rendőrök, az utcái barcolókat pedig hevők lehütése végett a dutyiba szállították.

— **A Margit-fürdőből.** Városunk ezen szép fürdőtelepe föltétlenül megérdemli, hogy a nyilvánosság organumai, a hírlapok olykor foglalkozzanak vele. De sokszorosan megérdemli azt, most, mikor egy nagy újítás létesült benne, mely ismét csak tulajdonosának, Szikszay Gyulának igazán kiapadhatatlan aldozat-készségéről beszél. Már hetek óta zárva van a fürdőnek férfi-gőzfürdői osztálya, melyen a tulajdonos ezen idő alatt nagymérvű javítást vitetett véghez. A munka már készen van s holnap, vasárnap reggel a férfiak számára való gőzfürdői osztály újra átadatik a használatnak. Volt alkalmuk megtekinteni a teljesen renovált épület részletet, s ezennel fölhívjuk arra azon művelt nagyközönség figyelmét, mely a hasznosban is a szépet igyekszik keresni. A gőzfürdő termei, mindjárt elől az öltöző kabinok terme új üvegtetőzetével, a nagy medence szobája pompás berendezésével, a massage, — a meleg lég-, a gőz-, a zuhany stb. szobák új kőpadlózatokkal, kék, vízhatlan falazatukkal, teljesen renovált vagy egészen új szerkezetű zuhanyaikkal valóban meglepő szép látványt nyújtanak, s ha majd vasárnap reggelen a medenczék megtelnek friss vízzel s a hangok is ontják az éltető, az üdítő elemet: igen kívánatos lehet bárkire nézve is megfürdeni ezen pompásul berendezett fürdőben, melylyel külső csinájára nézve szép Magyarországon, a budapestieket is idevéve, igen igen kevés fürdő bírná kiállani a versenyt. Ismételtlen kifejezük elismerésünket derék tulajdonosa iránt. A fentebbiek szerint a gőzfürdő férfi-osztálya készen levén, most már a női szakasz átalakítására kerül a sor, úgy hogy holnap től kezdve ezen utóbbi zárva levén, a gőzfürdőző közönség férfi része délelőt, női része pedig délután fürdhetik, a női szakasz elkészüléséig a férfiak osztályában, melybe

az előcsarnok északnyugoti sarkán levő ajtóknak lehet belépni.

— **Mcghivó.** 1895. évi október hó 13-án azaz vasárnap a Margit-fürdő e célra ujonan díszített tánctermében a nyári tánciskolám bevégezése alkalmával nagy-tánc próba-bált rendezek Nagy József, táncztanító. Kezdeté este 7 óraker. Belépti-díj tetszés szerint Kiss Béla közkedvelt zenekara játszik. Minden nő emléklül egy tényképpel ellátott legyező tánczrendet kap.

— **Szeretem a nőket!** Kopca Mihály uram ugyancsak megkedvelte ezt a mondatot. Először jól teleszítta magát a korcsmában s ezután hazafelé menet csótalan dolgokat forgatott meg fejében, mert ölelésre csókra vágyot a szíve. Az egyik urhölgynek, mintha a legtermészetesebb dolog lenne, neki ugrott és ölelgetni kezdte. A megrémült nő futásnak eredt, de Kopca sem volt rest s mindenütt a nyomában volt. Végre is az utcán járó urak egyike mentette meg a nőt a részeg ember elől, egy rendőrnek adva át a csókra, ölelésre szomjas atyafit, ki most a börtönben elmélkedhetik a felett, hogy egy ölelés, vagy egy csók miatt már országok dőltek romba, s így legalább vigasztalást nyújt neki az a tudat, hogy az ő esete csak tragikomédia.

— **A juhvásár eredménye.** A városunkban szerdán és csütörtökön lefolyt országos juhvásár eredménye nem felelt meg a várakozásnak. Felhajtattó a vására 92'000 db. juh, ebből eladott 35'400. Árak voltak: egy pár anyabirka párja 7—9 frt, egy pár magyar juh 6 frt 50 kr. 10 frt, egy pár 3 1/2 évesürü birka 12 frt. 14 frt 50 krig.

— **E-maradt presbiteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbiteriumának a Mitrovics Gyula megválasztása ellen beadott felebbezés tárgyában tegnapi összehívott gyűlése határozathozatalra képtelenség miatt jövő péntekre halasztott el.

— **Halálozás.** Báthory Imre ösmert helybeli könyvkötő a múlt éjjel hosszas gyöngékedés után meghalt. Temetése holnapután délután 4 óraker lesz Darabos utcáról.

— **Papjelölt hallgatás.** A kisvárdai ev. ref. egyház kebeléből holnap nagyobb-számú küldöttség jön Debreczenbe, hogy meghallgassa a Kossuth-utcai új templomban prédikáló Ferenczy Imre csegédelekész, a püspök jeles szóoklatu káplánját, ki a kisvárdai papságra pályázik.

— **A szerelem sötét verem...** Ezen közmondás igazságát kellett tapasztalnia Váry Julia cseléd eánynak, ki mosolyát pazaru osztogatta a délczeg hadófiának. Amde az igazi baka nem éri be cskkal és mosolytal, Mennenius Agrippával tartva, hogy ha a gyomor rendben nincs, nem ér az élet egy hajtófát sem. A jószívű konyhatündér tehát egy ideig magától megvont falatokkal traktálta imádóit, később azonban kevések bizonyult az önfeláldozás és Julia apró-cseprő tárgyakat kezdett elcizelni gazdájától, minek szomorú eredménye az lett, hogy a Romeok Juliája a rendőrség kezei közé került, hol azután elmélkedhetik azon kérdés felett, hogy: minek is van szerelem a világon...

— **Köszönetnyilvánítás.** Megboldogult özvegy Kovács Jánosné agg-színésznő temetése költségeinek fedezésére kegyesen adományoztak: Ngos. Simonffy Imre polgármester ur 10 frt. Ngos. Veress Lászlóné Nőegyesület elnöknője 8 frt. Tttes Boczkó Sámuel főkapitány ur 5 frt. Ttes. Komlóssy Arthur színügyeget elnöke 10 frt. Sándor Gizella urhölgy 2 frt. Tttes Tiszai Dezső színigazgató 3 frt. Tttes Kepes Giza ügyvéd ur 1 frt. Tükés Emilia urnő 1 frt 50 kr. N. N. 1 frt összeség 41 frt 50 kr. Dankó M. tem. int. számolója 41. frt 50 kr. A fenn nevezett adományozók, valamint azon tisztelt uri egyéniségek kik a a megboldogult betegsége alatt kegyes adományokkal segélyezték elhunyt öreg pályatársnám iránt tanusított nemes szívességükért fogadják hálás köszönetemet. Fokényi Vilmos, a debreczeni városi színház nyug. tszja.

* Dr. Engei Ignác Biharvármegye tb.

főorvossa, lakhelyét városunkba — Miklós-utcai házába — helyezte át.

* **Hoff János** maláta egészség-ési csokoládéja a legjobb, kellemes ízű, erősítő élelm-zési cikkek közé tartozik. Nem tartalmaz semiféle fűszert, tiszta és ezért ajánlatos különösen gyengélkedő betegeknek, gyenge és vérpezsgéshez hajlandó egyéneknek, kiknek a kávé élvezete orvosilag lett tiltva, nagyon egészséges, erősítő ital, a mi a vér-edény és idegrendszeré általában ló hatással van. Tekintve a nagy mennyiségű fehérnye anyagot, a Hoff János féle maláta egészség-ési csokoládéja az élelmzésre vonatkozólag mint a legajánlatóbb készítmény tekinthető és ajánlható. Kapható Csanak József, Rickl József Zoltos és Varga Lajos urak üzleteiben.

— **Kimutatás a debreczeni Kossuth-szobor bizottság pénztárába** tényleg befizetett adományokról, 1895. április 1-től augusztus 31-ig: debreczeni faáru szövetezet 4 frt 30 kr, Diószegi Mihály tanító 3 frt 2 kr, főtiszt. Kiss Áron ev. ref. püspök ur 10 frt, Szilágyi Károly ügyvéd 10 frt, Szilágyi Imre ügyvéd 5 frt, Lengyel Imre ny. bíró 5 frt, Kapros Gábor 10 frt, Könyves Tóth Antal 2 frt, Balogh Ferencz tanár 50 kr. Dr. Kola János kir. tan. 5 frt, Pállfy Gábor Debreczen 2 frt, Kenézy Gyula dr. 7 frt, Szabó József főzv. Debreczen 10 frt, Gerster Gyula 5 frt, Schwarcz Imre 2 frt, Kádár János Nagy-Várad 1 frt, Pain Emil Budapest 7 frt, Jakucz Sándor ev. ref. lelkész Szapóth 5 frt 70 kr, Sternthal Sándor gyógyszer. N.-Várad 2 frt, ifj. Tóth Ferencz N.-Várad 5 frt, Györössy Mihály Hadház 1 frt, Eödjársz Tornaallya 10 frt, Borus Lajos T.-Lök 1 frt, Somogyi Antal Hadház 1 frt, Erdélyi István Debreczen 80 kr, Weichinger Károly Debreczen 2 frt, Kövy Lajos Debreczen 13 frt, Vámospércsi gyógyszerár 1 frt, Vértessy Mór B.-Torda 2 frt 50 kr, Scholcz Gábor gyógyszer. Komádi 3 frt, Beke Antal H.-Böszörmény 1 frt, Tiszántúli ev. ref. egyházkerület 300 frt. (Folytatjuk.)

— **Kárbaveszett szóoklat.** Twain Márk beszéli a következő józú apróságot: Elsőszülött gyermekemet kellett megkereszeim. Barátaim és ismerőseim kíséretében elmentem a templomba és a diszes, kék fáslis pályába takart gyermeket átadtuk a főtisztelendő ur kezébe, a ki a keresztelést megelőzőleg következő szavakat mondotta az ájtatos hallgatóságnak:

— Ime ez egy gyermek, mely itt tehetetlenül fekszik. Nem tud beszélni, és nem ért még semmit. Ma ő semmi, csak egy gyermek. — Mit jelent egy gyermek a nagy mindenségben? Semmit. De a gyermek is felnő és átalakítja a világot. És én most a jövőbe tekintve nézem a kedves kis gyermeket és azo ngondolkozom vajon nem lehet-e helőle egykor költő, a ki népeket lelkesíti telemeli és telrázza avagy államférfiu a ki a népek sorsát vezeti és irányozza. avagy hős katona, a ki az ellenség vérében fürdik. Kérem milyen névre kívánják őt keresztelni?

— Mariska! — felelé az apa.

Hogy-hogy — szól az elképedt pap.

— Hát ugy kérem, hogy a gyermek leányka.

A főtisztelendő ur dühös ábrázattal fordul a szülők felé és csak annyit mormogott:

— Ostoba népség! még azt sem tudják, hogy a leánygyermeket rózsaszínű „fásli”-ba szokták a templomba hozni.

* **Japán költészet.** Mólóyosi Saizan japán költő érdekes cikkekben ismerteti a japán költészetet a londoni Revue Britannique-ban. — Japánban a költők nagy tiszteletben állanak; rendszeren a vidéken szeretnek lakni, kereszablakos villákban, — tisztességes polgáremberök ott is négyszögű ablakot használnak és hallgatják a madarak dalait. A japán strófa 31 szótagból áll; ha tartalmuk tisztán lírai, úgy huka a nevük, ha bölcsészeti; dska, ha ha pedig játszian vidám: kiske. A japán költők költői eleme a hasonlat. A hasonlat konvencionálissá vált éppen úgy mint az az egész japáni költészet is.

REGÉNY

Hat napig kerékpáron.

— Utazások egy teáskanna körül. —
Irtá: KRÚDY GYULA.

(Folytatás.)

(A Márton apja mindig ellenzéki ember volt, de ez a tulajdonsága csak abban nyilvánult, hogy márczius tizenötödikén ő is tősztozott.)

— Az meglehet.

— Hát mit tegyünk? Te mit fogsz csinálni?

— Egyszerűen kidobom ágyamból! — válaszolt Péter.

— Én is úgy teszek, aztán zajt csapunk és összeszedjük a vendéglőst. Irukn az újságokba! — szólt Márton apja vakmerően.

Néhány perczig csak a küzdelem zaja hallatszott és erős szuszogás, aztán két néhez test zuhanása zavarta meg a fogadó csöndjét.

A szobában hallgatás volt.

— Péter, — szólt halkán a Márton apja.

— Hát élsz? — suttogta halkán Péter.

— Élek. Hát te? Nem vagy megsebesítve?

— Nem. Te se?

— En sem. De azt hiszem, megöltem valakit, szólt keserves hangon a Márton apja.

— Én is azt hiszem. Nagyon szorongattam a torkát.

— En is a torkát szorongattam és néhányszor hasba ütöttem.

Négykézláb egymáshoz közeledtek a sötétben. Egymásra találtak aztán összebujtak.

— Te Péter, ennek komoly következményei is lehetnek! — kezdé zsiabdadt hangon a Márton apja.

— Huh! — szólt remegve Péter.

— Hátha mi ártatlan embereket öltünk meg, a kiket tévedésből szállásolt ide a fogadós?

— Huh!

— Elfognak és bebörtönöznek.

— Huh!

— Lánczokra vernek és felakasztanak.

— Ne beszélj tovább! — könyörgött siri hangon Péter.

— De tenni kell valamit. Nekem hat gyermekem van Péter!

(Mártonnak még akkor hátul gomboldott a nadrágja.)

— Nekem négy, Mátyás

A Márton apját ugyanis Mátyásnak hívták.

Elérzékenyedtek mind a ketten.

Ott gubbasztottak egymás mellett a földön, mint a bánatos verebek.

— Péter! — szólalt meg végre a Márton apja.

— Mit akarsz, Mátyás?

— Mentünk meg magunkat a gyermekeinknek Szökjünk.

— Szökjünk.

Izgottan felöltözködtek a sötétben, miközben összeszavarták ruhadarabjaikat. A Péleu kővér termetére sehogy sem akart illeni a Márton apja katonás, szűk pantalonja.

— Ez bizonyosan azokké volt! — sugta borzadva.

Lassan kinyitották a szoba ajtaját és lelopóztak a lépcsőkön. A kapus azonban észrevette őket és azt hitte, hogy fizetés nélkül akarnak elillani, nagy zajt csapott. Reggel egy-egy ezüst forintot adtak Péter és a Márton papája a derék embernek.

Bizonyára nem tudtak volna élni annak a gondolatával, hogy ők embert öltek.

Ezen az estén ismét soká fenmaradtunk és végre közösen megittuk a maradék rumot.

Nem tudom, György és Márton hogy aludtak, nem kérdeztem ezt soha tőlök, de én egész éjszaka lutriszámokat álmodtam.

14, 32, 48, 61 — tisztán emlékszem rájuk. Vénasszonyok között voltak és ezek a ködötűikkel estek nekem. Tiltakoztam és reggel az ágy alatt alatt ébreutem fel igen száralomra méltó állapotban. Akkor megfogadtam, hogy maradék-rumot sohasem iszom többé.

V. Budapesttől az északi sarkig.

Természetrázi dolgok. — Gonosz indulatu macskák. — Nem tudok aludni. — Párbeszéd, mely előadatik én köztem és a házmeszter között. — Hogyan lehet megszabadulni az éjszakai zeneversenyektől. — Márton inditvány. — Egy léha fráter bemutatkozása. — Mártont kizárással fenyegetjük. — Erélyes rendszabályok. — Márton készül meghalni. — Márton megbocsát összes rokonainak, de nem hal meg. — Elhamarkodott cselekedet. — Márton maradék rumot ihatnék.

Hid el, a macskánál gonoszabb indulatu állapot nem fogsz találni, ha bejáród az egész világot. Ravasz, mint egy kitanult reumatikus róka, a melyik esztendőnkint üldözteti magát a piros frakkos lovagok által, de hízog, mint egy járásbírósi díjnok, a ki irnokká szeretne előlépni. Simogatod, akkor hozzád dörgölődik és kellemesen dorombol: odaadod a kis testvérednek, hogy játszon vele, azt megmarja és ha meg akarod inteni, galádul megszökik a háztól. Milyen egészen más a kutyá.

Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

* Öngyilkosság. Kötájban (Szabolcsm.), mint levelezőnk írja, a Herzfelder-féle szeszgyár udvarán lakó gyári gépészt tegnap este, midőn már ágyában feküdt, valaki az ablakon meglötte. A lövésre és segélykiáltásokra összefutott cselédek a tettesnek hült helyét találták.

* A rendőrtiszt órája. Geron a világhíri párisi detektívönök, a ki most tizennégy évi szolgálat után elbocsátását kérte, mulatságos epizoddal kezdte meg pályafutását. Miután a vizsgákat fényes sikerrel letette, Geron állásért folyamodott a rendőrprefekturán és türelmetlenül várta a kinevezését. Protektora és barátja Martin-Fenilléé egy napon magával vitte Goront a kamarába. 1881. februárban történt ez. Andrieux volt akkor a rendőrprefektus, akinek Martin-Fenillet Goront bemutatatta. Andrieux megígérte Goronnak, hogy azonnal alkalmazni fogja és Geron a beszélgetés végeztével boldogan ment föl a karzatra, hogy meghallgassa a képviselőház tárgyalását, a mely épp akkor nagyon érdekes volt. Feszült figyelemmel hallgatta a szónokot, végre mellényzsebébe nyult, hogy megnézze hány óra, de az óra eltűnt. Őt, a ki két nap mulva belépett a rendőrprefekturába és akiből detektívönök lett később, egy ügyes zsebtolvaj meglopta. Harmadnap elfoglalta állását és azóta valahányszor zsebtolvajjal volt dolga, mindig megkérdezte tőle, hogy nem volt-e véletlenül a kamarában, azon a napon, amikor Naquet híres beszédjét a válóperek kérdésében tartotta. Tizennégy évi praxisa alatt nagyon sok zsebtolvajjal volt dolga Goronnak, de olyannal, a ki e kérdésre igennel válaszolt volna, nem találkozott.

Közgazdaság.

* Az ipar és kereskedelem köréből. A kereskedők figyelmébe. A m. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége részéről pálafentartási fák szállításának biztosítására irásbeli ajánlat utján nyilvános pályázat hirdettetett. Míról ez érdekelt kereskedelmi körök azon megjegyzéssel értesítették hogy a f. év október hó 16-án lejáráo pályázatnak feltételeire, valamint a famennyisége nézve, a melyre a pályázat irányul, a kamara

irodájában (Hatvan-utca saját ház) a rendes hivatalos órák alatt bővebb felvilágosítás adatik. Debreczen, 1895. szeptember hó 30-án. A kereskedelmi és iparkamara.

* Pályázati bizdótmény. Ezennel értesítjük az érdekelteket, hogy a temesvári cs. és kir. hadtest hadbiztossága a nagyváradi Ferencz József katonai laktanyának markotányosságát a f. év november hó 1-től 1896. év október hó 31-ig terjedő időre, esetleg még további 2 évre, nyilvános pályázat utján bérbe adni szándékozik. A pályázatban résztvevni óhajtok figyelemzetnek, hogy a nyilvános árlejtés Nagyváradon a Ferencz József laktanya parancsnoksága által f. év október hó 15-én d. e. 10 órakor nevezett laktanyában fog megtartatni, hova az irásbeli ajánlatok is küldendők. Debreczen, 1895. szept. hó 30-án. A kereskedelmi és iparkamara.

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi tizlet (Nádor t. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenör” részére

Budapest, október 5.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma jól kínálták a vételkedv kedvező volt, s az irányzat csendes lett, elkeit 40,000 mm. változatlan árákon.

Eladások:

Tiszavidéki új 200—82 mm. 6.77 frt. 2000—81 mm. 6.70 frt. 500—81 mm. 6.70 frt. 200—81 mm. 6.65 frt. 100—81 mm. 6.57 frt. 500—80 mm. 6.50 frt. 300—80 mm. 6.55 frt. 1000—80 mm. 6.55 frt. 400—81 mm. 6.65 frt. 300—81 mm. 6.47 frt. 100—80 mm. 6.45 frt. 100—80 mm. 6.70
3 havi időre

Határidő-üzlet. Amerikából érkezett lanyhább jegyzésekre nálunk is lanyhábban indult az üzlet buzában, s igen gyenge üzlet mellett zárulatig lanyha maradt. Tengeri szintén igen lanyhán indult s csekély vásárlási kedv mellett lanyhán zárult is. Zab és rozs lanyhák.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a szept.-októ-berre 1895	6.30—6.32
„ márcz.-ápr.-ra 1895.	6.82—6.80
R o z s szeptem.-okt.-re 1895	5.73—5.75
„ márcz.-ápr.-ra 1896.	6.12—6.14
Tengeri jul.-aug.-ra 1895	5.70—5.50
„ máj.-júniusra 1895	4.55—5.56
Z a b őszre 1895	5.65—5.68
„ márcz.-ápr.-ra 1896	5.95—6.97
Repeze aug.-szept. 1895	10.90—

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.-okt. 1895	6.27—6.29
„ márcz.-ápr. ra 1895.	6.79—6.80
R o z s szept.-okt.-re 1895	5.72—5.68
„ márcz.-ápr.-ra 1896	5.12—5.96
Tengeri jul.-aug. ra 1895	5.40—5.45
„ máj.-június.-ra 1895	5.55—5.57
Z a b őszre 1895	5.66—5.62
„ márcz.-ápr.-ra 1866.	5.91—5.98
Repeze aug.-szeptre 1895	9.60—9.60

Időjárás borult.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1895. okt. 5 án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4 %	—	121.30	121.80
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2 %	—	124.25	125.25
„ koronajárdék 4 %	—	99.40	99.90
„ regále vált. kötvény 4 1/2 %	—	101.—	102.—
Oszták aranyjárdék 4 %	—	122.—	122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2 %	—	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4 %-os nyeremény-sors.	—	146.50	147.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	489.—	489.50
Oszták hitelbank részvény	—	405.75	402.—
Magyaripar- és kereskedelmi bank. r.	—	131.—	131.50

Sorsjegyek:

JMagyar jelzálogbank 4 %-os sorsj.	—	128.—	120.—
„ 3 %-os	—	109.25	110.—
Oszták földhitel. sorsjegy 3 %-os	—	117.—	118.—
Nagyar vöröskereszt sorsjegy	—	11.50	11.90
Oszták „ „	—	17.70	18.10
Olasz „ „	—	13.50	13.70
Bazilika sorsjegy	—	7.50	8.90
Jó-sziv „	—	3.20	3.40

Pénzmozgások:

Cs. és kir. arany	—	—	5.68	5.75
10 márkás arany	—	—	11.78	11.87
50 frankos arany	—	—	9.52	9.52
Sovereigns	—	—	12.01	12.09

Magyar első
400 kilogramm
Öreg közép
34.60—37.
kint) 320
54—55
Fiatall 20 k
súlyban könn
súlyban) —
szedett Ne
220—280 —
200 krig.
— Könyvü
súlyban —

azt kérdi, hog
egyébb nem k
lal megírja re
mert munkatá
günk Önnek,
sohasem bán
Ifju Sz. 3
fel az a dal m
mindig.

Debrece

Idénybérlet

Ma szomba

Holnap v

Bohózat dal

ban. Irtá: G

Gyula. 2

Hét

itt e

Dráma 4

Osokona

Felelős szer

För

Folyó

berbe

(Czeg

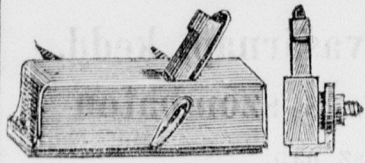
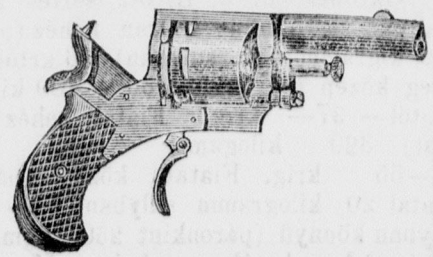
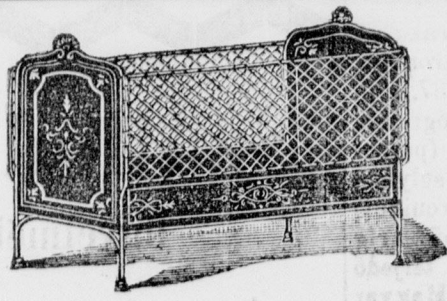
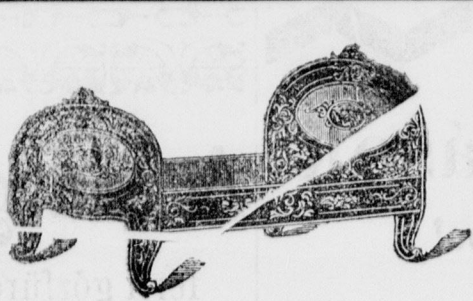
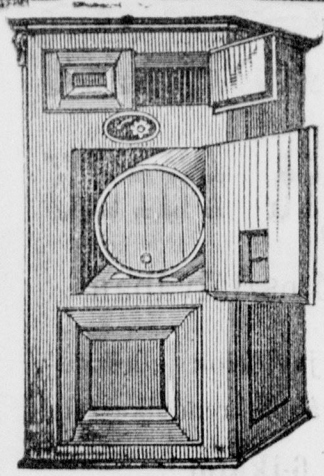
2155.

házza

tárral

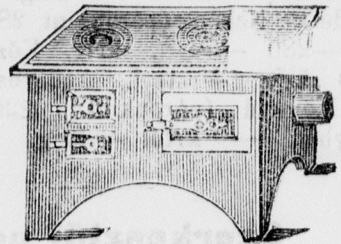
lehet.

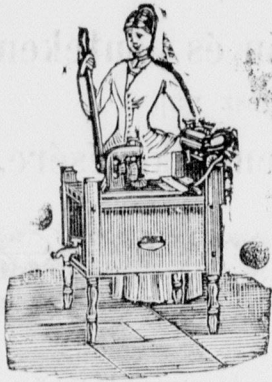

TÓTH GYULA

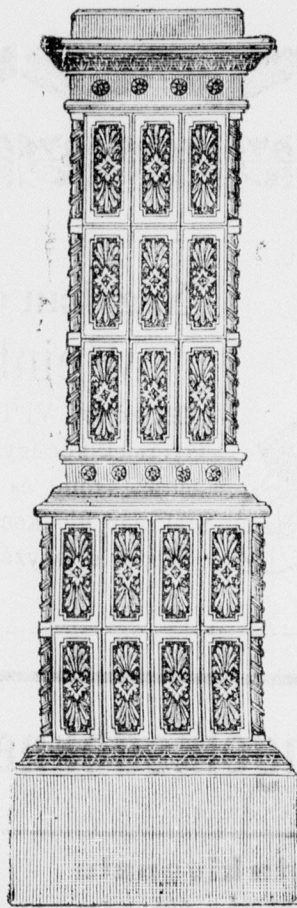
DEBRECZEN,

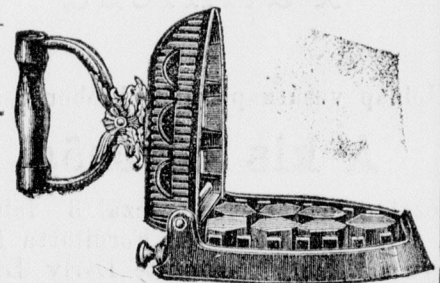
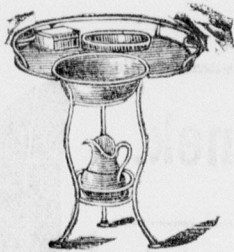
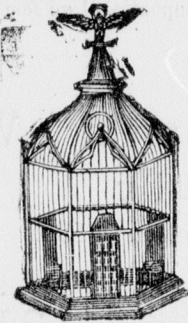
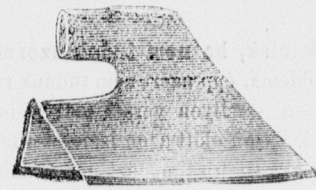
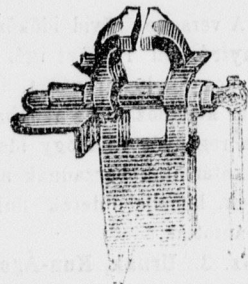
városház épületben, és Hatvan- és főutcák sarkán.

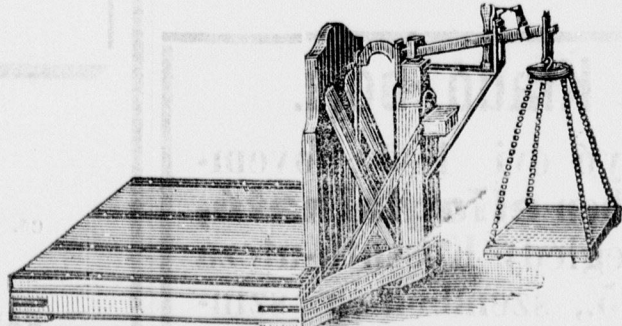
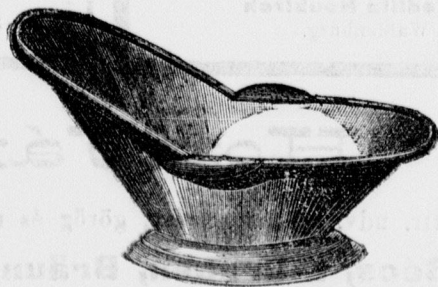
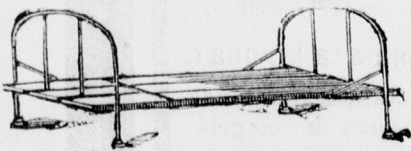
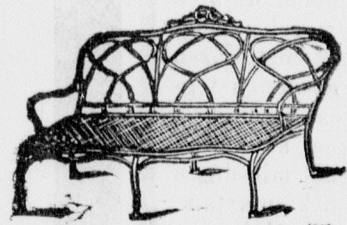
Legjutányosabb bevásárlási forrás vas-, szerszám-, épület és butorvasalás cikkekben, valamint konyhafelszerelésben.

Legnagyobb raktár vasbutorok, gyermekocsik- fürdőkádak, és vaskonyhából.

A világhírű Budweiszi porcellán kályhák egyedüli főraktára, a legjutányosabb versenyárak és 5 évi jótállás mellett.

Ne
Lég
Jön
Hisz
Huz
Huz
Huz
Hog
Siro
A b
S b
Had
Huz
Meg
Hog
Be

Olva
ismeri Tu
Kü ö
természet
lyes bem
Elég
az én bar
Kitü
zadvégi g
nan datál
krajczárja
mindjárt
tehát egy
gal mond
Egys
pénztele
lem ismer
lások sem
a pénznél
Egys
már meg
zetbe hoz
mondva f
sége.
Megi
róleány
és ismer
gel udvar
kori trou
Ezen
szerkezi
tegségly
rendezett
Fridája i
Joac
Frida ir
szerény
tálni.
A go
csokor ár
okozott J
— H
kozás utá
szorosabb
Fridám sz
Szólt
a záloghá
rendelte
A fr
rátok csa